

τὸ Ἑλληνικὸ βασίλειον. Ταιριάζει πάντα νὰ τὸ θυμώμαστε γιὰ νὰ ἐχτιμούμε τὴν τεράστια προσπάθεια τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν πρόδο ἀπὸ τὸ 1821. Καὶ νὰ γιὰτὶ μπορεῖ κανεὶς καὶ πρέπει περίχαρὰ νὰ κοιτάξῃ πρὸς τὰ μελλόμενα, καὶ, γιὰ νὰ μὲν σωστῆς Ἑλληνας, νὰ ἐμπιστευέται πρῶτ' ἀπ' ὅλα στὴν ὀρθὰ νοημένη λατρεία τῆς Ἰδέας.

Μετάφραση *

ΑΝΟΙΞΗ

Καλῶς τινε τὴ λυγρὴ μὲ τὸ φίλὶ τῆς νύκτος.
Γις καὶ καρδίᾳ σὲ δέχονται κ' ἔτοιμες εἶναι γι' ἄνθη.
Ὅπου σταθεῖς παράδεισο, κὶ ὅπου βρεθεῖς τραγοῦδι,
κὶ ὅπου τὸ πόδι σου πατεῖ χαρὰ καὶ πανηγύρι.
Μαντεύει σου τὸν ἐρχομὸ κὶ ἀναγαλλιά ἡ φλογέρα.
Σιμά σου οἱ αἶγες κελαῖθοι τοῦ μπιστικοῦ τὸν ὕμνον
ἀνθοβλαστάρη τῆς λαλίδος καὶ χαίδεμα τῆς χλόης,
καὶ γλυκολέλητα πετῶν τριγύρω σου τ' ἀηδόνια
μέσα στὴν πλοῦσια κόμη σου φωλιὰ ζιζώντας ναύρουν.
Γλυκοεσταίνει ὁ κέρφος σου κὶ ὁμορφοπλάθει κόσμους
καὶ κλεῖ ἕναν ἥλιο μέσα του καὶ μιά δημιουργία.
Μὲ τὴ ματιά σου δένεται κάθε ὁμορφιά τῆς γῆς μας,
καὶ σπέρνει μάγια ὅδε διαβίς καὶ προμνηστὴς τὸ θάμα
ποὺ ὁ κάθε τύπος καρτερεῖ σὲ βλογημένην ὥρα.
Γλυκοπατᾷ σε κὶ αὐτὸ τὸ ξεροβράχι τὸ ἔρμον
ποὺ σπῆρος πέφτει ἄπαντον του καὶ φύτρωμα δὲν ἔχει...
Ὅλα δὴς κάτου εἰν' ὄνειρον, μονάχα εἶναι δὲν εἶσαι.
Τὸ μεσάνυχτι τὸ βαθὺ σμίγουν κρυφὰ οἱ κορφοῦλες,
κὶ ἀγκαλιαστοὶ μὲ τὰ νερά γλυκοκοιμούνται οἱ ἡσίοι,
καὶ πλέκονται μὲ τὴ ζωὴ τὰ μύρια ἄνθρωπουμπούκια.
Μεθ' αὐτὰ πλάγια ἕνας καημὸς, μιά λαύρα τὰ χωράφια
καὶ κάθε ρίζα ποὺ εἶν' ἐστὶ γις αὐτὴν ἀγάπη κλεῖ καὶ κείνη.
Τ' ἄστρα θωροῦνε τ' ἄνθια σου γι' ἄλλα ἄστρα, καὶ τίς νύχτες
ψηλάθε ἔρωτογνέφουνε καὶ δένονται μ' ἀγάπες.

Τὰ μάγια ἔχ' ἡ πόσιπρος ἐσὺ τοῦ πόθου ἔταρε μάγια...
Θ' ἀδρασκελήσω τὰ βουνά, θὰ πληλήσω κάμπους,
νὰ σὲ συντόχω νὰ σοῦ πωῖ τὸ φέλλημα τῆς νύκτος,
τ' ἀρίστην σου μουσικὰ χορὰ νὰ ξεδιαιλώσω,
καὶ νὰ σὲ φέρω στὴς ψυχῆς τὸ κρύφιο μονοπάτι
ποὺ πέρα ἀπ' τὴν τρανὴ χαρὰ τῆς ζῆσης πάει καὶ σώνει...
Στὰ δάσα τῆς μονιᾶς μου ὦχ' ἡ γιορτάσι ποὺ θὰ στήσω.
Θὰ σκύβουν ὅλα τὰ βουνά κ' οἱ κίματοι θ' ἀψηλώσουν,
τὰ οὐράνια κάτου θὰ στερωθοῦν, κὶ ὅλα τ' ἀστέρια διαδοῖ
χορὰ θάρσυνε ἀνάντια σου γιὰ νὰ σὲ προσκυνήσουν.
Θὰ τραγουδήσῃ ὁ Ἄστρας καὶ θὰ χορεύῃ ἡ Πούλια,
κὶ ἀνθόπουλα ἐρωτόπουλα ψυχῆς καὶ πεταλούδια
θὰ πὰ νὰ μάσουν τὴ δροσιὰ ναυθοῦν νὰ σὲ ραντίσουν.
Κὶ δὴς θὰ στέλλουν τ' ἄνθια σου γύρω εὐωδίας φιλάκια
θὰν νὰ μαζώνω ἀποστεροῦ, τὸ τάχι θὰ σ' ἐλθῶ
καὶ θὰν τοῦ κρινοροδίνου μετώπῳ σου ἡ καρῶνα.
κλάβα μου ἂν θάπαι, μὴ καὶ γὰρ τῆς σελήβας θάμαι ὁ οὐκίβος

μερο καὶ φένο χαμόγελο μιλώντας στὴν Ἀντρέα ὁ κ.
σουρές, ποὺ γνώριζε πὰς τὰ ἱστορικὰ τους, ἀπὸ φυ
Κατίωση βέβαια πὼς δὲ θὰ πάσκη, γιὰτὶ χωρὶς ἄλ
μο θὰ μὰς τὸ ἔλεγε ὁ κ. Ἀμάρος».

Τέτοια τάθρωνικα. Κάποτε, ἀπὸ συνείδηση ὀρ
λθῇ, γιὰ νὰ δείξῃ κανεὶς στὸν ἑαυτὸ του πὼς δὲν ἔ
εστὶ μπόρεια, πρὸσπάθει νὰ βρῇ ἐκεῖνο ποὺ δὲν
ἔχει, μὰ πὼς τὰ ἀποφάσισε πὼς εἶναι. Σίγουρον πὼς
προσπάθει ὁ κ. Ἀμάρος ἢ τουλάχιστον θὰ προ
θῆσε τάφτι τοῦ κατὶ νάκουαστῆ.

Σὰν τὸν ξεπροβόδεψε ὁ Ἀντρέας ὡς τὴν πόρτα.

— «Αἰ! γιὰτὶ μου, τοῦ κάνει, μισὸ χωρατέβον
τας, μισὸ μὲ τὸ σοβαρὸ του καὶ παιχιδιάρικο ὕφος.
ἐπειδὴ τοῦ ἄξιζε μάθημα, τί λέτε γιὰ τὴν ἀβῶστη
ποὺ πέσει δὲν ἔθελε κανένα νὰ τὴ χειρουργήσῃ;
Λαμπρά μὰς τὸ νοιαστήκατε. Νὰ ὅμως ποὺ γλῶττωσε».

Πολλὰ δὲν ἀποκριθῆκε μήτε εἶχε νὰ ἀποκριθῇ ὁ
κ. Ἀμάρος. Μὰ γελιότανε ὁ Ἀντρέας· γλυτωμένη
ἀκόμη δὲν εἶτανε ἡ Κατινούλα. Χρειάστηκε νὰ τῆς
βάλουμε καὶ δέφτερο λαμινάρι δὲν ἄνοιξε ἀρκετὰ ἡ
πληγὴ μὲ τὸ πρῶτο. Ἐδειχνε τὸ θερμόμετρο μὲ
τοὺς 39°2 πὼς ἔπρεπε κὶ ἄλλο ἔμπυο νὰ βγῇ, μαζὶ
του ἴσως κὶ ἄλλο μετὰξί. Δὲν ξέρανε ὥστόσο μὲ πό
σες κλωστήρες ὁ κ. Σεβιλὰς ἔδεσε τὸ κόψιμο, μὲ

Ρήμισα ἡ βίγλα μου σὲ λέει, χαρὰ του ὁ δευτεροκόσμος,
σὰ ρήμισα σὲ καρτερὸ καὶ γὰρ τὸ παλληκάρι,
τραγουδιστὴς ξεφαντωτῆς καὶ μέγας χαροκόπος
δίχως ὁ μαῦρος συλλοικὰ, τί ἤρθαν κὶ αὐτὰ σιμὸ σου.
Καὶ σὺν προστάτῃ τὸ ἄγνωστο τὴ λευτεριά νὰ πάρῃς
κ' ἔρθῃ ἡ σιγὴ τοῦ μισμοῦ μάτρη κὶ ἀπολιτισμένη,
θὰ στρώσω ἕνα ἀνθοκρέβατο κὶ ἄπαντον του θὰ γύρω
σὲ μακριὸ γλυκὺ πνο. Καὶ θάναί μιά μου ἡ χάρη.
Σὲ φτερουγίσσης πάλε ἔδω καὶ σὰ ροδοχαράξῃς
στὸ ἔρμον καλὸβί μου νὰρθῃς, νὰρθῃς νὰ μὲ ξυπνήσῃς.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

ΠΕΡΙΠΑΤΟΙ

Ἀδέρφια μου, νὰ πλάσουμε
νέα θερησκεία ἑλάτε.

ΠΑΛΑΜΑΣ

Μάθετε νὰ ὑποφέρετε τὴν Ἀ
λήθεια.

ΠΕΡ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Σήμερα τὸ πρωὶ ἀνέβηκα στὴν Ἀκρόπολη. Πό
σοι Ἀθηναῖοι δὲν ἀνέβηκα ποτε τοὺς καὶ πόσοι
Ἀθηναῖοι δὲν ἔτυχε ποτε τοὺς νὰν τὴ δοῦνε! Γιατὶ
ὅλοι δὲν τὴ βλέπουν τὴν Ἀκρόπολη, ἀφοῦ ἔλα τὰ
μάτια δὲν μποροῦνε νὰ δοῦν τὴν Ὀμορφιά καὶ τὴν
Ἀλήθεια. Καὶ ἡ Ἀκρόπολη σὰ σύμβολο τῆς ἀτέλειω
της καὶ παναιωνίας Ὀμορφιάς καὶ σὺν κήρυκας με
γαλόφωνος τῆς Ἀλήθειας, δὲ δείχνεται πὲ δόλους.

Ἀνέβηκα στὴν Ἀκρόπολη. Ὁ χρυσοὺς ἥλιος ποὺ
τὴν ἔλουζε μὲ τραβήξε ἴσαμε καὶ πάνον. Πρὶν ἀπὸ
μένα εἶχαν ἀνεβεῖ καροβάκια περιηγητές. Ἑγγλέζοι,
Ἀμερικανοί, δὲν ξέρω. Ἔνοι πάντα. Αὐτοὺς τοὺς
τραβήξε ὁ ἥλιος τῆς Ἐπιστήμης· ἐμένα ὁ ἥλιος τῆς
Ζωῆς. Αὐτοὶ μὲ τὸν Μπέντικερ καὶ μὲ τὸν Πανσανία
στὸ χέρι· ἐγὼ μὲ τὸν Παλαμὰ στὴν ψυχὴ. Καὶ οἰγό
λεγα μπροστὰ σὶδὸν Παρθενῶνα, σὰ σὲ προσευχή·

Ποῖο εἶν' αὐτὸ τὸ κοιμητήρι;
Ποῦν' οἱ νεκροὶ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ οἱ τάφοι Παρθενῶνας;

*

Θαμάζω τὴν Ἀκρόπολη διὰ τὴν βλέπω ἀπὸ τὴν
πόλη καὶ καμαρώνω τὴν πόλη διὰ τὴν βλέπω ἀπὸ τὴν
Ἀκρόπολη. Κάνω καὶ καὶ ἄλλο· ὅτι βρισκόμεθα
στὴν Ἀκρόπολη προσπαθῶ νὰ ξεχάσω τὴν ἱστορία
καὶ τοὺς προγόνους ποὺ μοῦ φορτώσανε στὴ ράχη
μου οἱ δασκάλοι. Δὲ θέλω νάμαι ἀπόγονος τοῦ Ἱε
ρικῆ καὶ τοῦ Φειδία. Μοῦ πέφτει ποῖν, σὰ δὲν
μπορῶ νὰ βασιτάξω τέτιο προγονιλικὸν. Θέλω νάμαι

τρεῖς ἢ μὲ τέσσερις, γιὰτὶ ὁ κ. Μαλαμὲς τοὺς εἶ
χε πεῖ πὼς στὸ δέσιμο ἡ τρίτη δὲ βαπτύσε καλὰ
καὶ γιὰ νὰ μὴ λυθῇ ὁ κόμπος, πῆρε τίτκαρη τὸ γιὰ
τρός, πὼς μπορεῖ ὅμως νὰ μείνανε πλῆγαι πλάγι κ'
οἱ δυὸ ἀφτὲς κλωστήρες στὸ ἴδιο μέρος. Δὲ θυμά
τανε, νὰ τοῦ τὸ βεβαιώσῃ. Ἀνάγκη νὰ φωτῆσουν
τὸ Σεβιλὰ τὸν ἴδιο. Ἰσια ἴσια τὸ πρῶτ' ἔλαβε γραμ
μα ἡ Κατινούλα τῆς Βιχτωρίας τῆς νοσοκόμας καὶ
τῆς ἔγραψε πὼς ἀπὸ τίς προκάλλες, φεβγάτος ὁ κ.
Σεβιλὰς γιὰ τὸ Παρίσι. Δὲς τοὺς λοιπὸν τηλεγρά
φους στὸ Μπ... γιὰ νὰ μάθῃ ὁ Ἀντρέας τὸ παρι
σιάνικο τάντρεσσο τοῦ γιαιτροῦ, τηλεγράφους στὸ
γιατρό, διπλοὺς μάλιστα, ἐπειδὴ ὁ κ. Σεβιλὰς ἔ
βγαине ὅζω μὲ τὰ χαράματα, γύριζε τίς κλινικές,
τὰ νοσοκομεία, νὰ πληροφορηθῇ γιὰ τὰ καθέκαστα,
κ' ἔπρεπε νὰ τὸν πιᾷσῃ σὺν τὸ πετάμενο τὸ πουλί,
ἀμα στοχαζόσυνε κλαδὶ ὅπου θάκκουμπόσε μιά
στιμούλα.

Μ' ὅλες τοὺς τίς δουλειές, ὁ ἀγαθὸς ὁ ἄνθρωπος
ἀδείασε κ' ἤρθε.

— ἈΚλωστής εἶναι, παῖδι μου, εἶπε τῆς Κατι
νούλας, πὼς θέλεις νὰ μὴ βγούνε; Ὅθ βγούνε. Πό
σες ἔβαλα, τρεῖς ἢ τέσσερις; Ἀλήθεια μου, τὸ ξί
χασα. Δὲν πειράζει διόλου. Ἀ δῆς πὼς ἀργοῦνε λι

ἀπόγονος κεινῶνε ποὺ ἀνέβηκα δὴ πάνον, ὅχι γιὰ
νὰ ἐμφώσυνε Προπύλαια καὶ τὰ δημιουργήσυνε
Παρθενῶνες, ἀλλὰ γιὰ νὰ προσκυνήσουνε τὴν Ὀμορ
φιά καὶ νὰ γευτοῦνε τὴ Ζωή.

Ἀρχαῖοι Ἕλληνες, Τοῦρκοι, Βεγγεσιῶνοι, Γραι
κοὶ τοῦ 21 ἢ Φραγκολεβαντίνοι τοῦ 907, δὲ θέλει
δὲ εἶναι. Αὐτοὺς νιώθω γιὰ προγόνους μου. Ὅτε
μισὴ σταλαματιὰ αἷμα Περικλῆ καὶ Φειδία δὲ βρί
σκεται σὲς φλέβες μου· ἂ βρισκότανε, θάβηνον κ'
ἐγὼ τὴ μεγάλη πνοὴ νὰ μὲ σπρώχνει στὴ δημιουργία
ἐνὸς καινοῦρου Παρθενῶνα. Τώρα βλέπω τὰ συν
τρέμια τοῦ παλιῦ καὶ ντρέπομαι. Μπορεῖ καὶ νὰ
δακρῶζω.

*

Μπουλούκι ἀπὸ ξένους χάσκει μπρὸς σὲ Προ
πύλαια· ἄλλο μπουλούκι μελετάει τίς κολῶνες τοῦ
Παρθενῶνα· σὴν Ἀπερὴ Νίκη πένη ἔξη, ἀντρες
καὶ γυναῖκες, μακροπόδοι καὶ πλατοπόδοι, ἀ
κοῦνε μὲ θερησκευτικὴ κατανύξη ἕνα λυγδοκάπελλο
τοιπορόνη ποὺ τοὺς μπάζει σὲ ἂ δ ν τ α τῆς Τέχνης
καὶ τῆς Ἱστορίας, ἔχοντας τὸ μάτι του καρφωμένο
σὲ ἄδυνα τῆς τοῆς τους. Νὰ κ' ἕνα μπουλούκι
κάτω ἀπὸ τὸ Ἐρεχθεῖο· ἰά κ' ἕνα ἄλλο ποὺ τραβᾷ
κατὰ τὸ Μουσεῖο.

Ταφογδύτες ὅλοι τοὺς· σαράκια ποὺ φύγανε ἀπὸ
τὸ βιβλίο καὶ πῆγαν καὶ κολλήσανε πάνον σὲς πέ
τρες· μουχλιασμένες ψυχῆς ποὺ γυρίζοντας αἰετο
σὲς πατρίδες τοὺς θὰ δείχνουνε μὲ καμάρι ἕνα κο
ματάκι μάρμαρο ποὺ τσεπώσανε κλεφτάτα ἀπὸ τὸν
ιερό βράχο. Τὸν ἥλιο τῆς Ἀκρόπόλης δὲν τὸν εἶδανε.
τὴ Ζωὴ τῆς δὲν τὴν ἀναπνέψανε—καὶ κανένα ἀπὸ τὰ
δυὸ αὐτὰ δῶρα τῆς Θεᾶς δὲ θὰ μπορέσουν αἰετο νὰ
φέρουνε σὲς πατρίδες τοὺς.

*

Σὺ μοιχαὶ τὴν εἶδες τὴν Ἀκρόπολη, σὺ χάρη
κες τίς μουσικὲς ὁμορφιές τῆς, — σὺ, ὦ πανέμορφη
ξένη, ποὺ καθιομένη κατὰχαμα, σιμά σὶδὸν Παρθενῶ
να, πάνον σὲς μυριόχρωμα λουλούδια, σὲς χαμομή
λια, σὲς κυκλαμῖες, σὲς μαργαρίτες καὶ σὲς ἀνεμώ
νες, ἀκκουμποῦσες τὸ ξανθὸ σου κεφάλι σὲ πέτρινο
μαξιλάρη κὶ ἀφινες τὸ λεβεντινὸ τὸν ἥλιο νὰ σ' ἀγκα
λιάζει καὶ νὰ σὲ γλυκοφιλεῖ.

Ἡ ψυχὴ σου δὲ θάμεινε σιεῖρα ὕστερ' ἀπ' αὐτὴ
τὸ γόνιμο ἀγκάλιασμα τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ γεννηθῇκατε
μέσα σου οἱ μεγάλες λαχτήρες γιὰ δὲ ἐνερλὸ κὶ ἀν
μονικὸ στολίζει τὴ Ζήση

γὰν κ' ἔχεις θέρη, σφένρει δέφτερο χειρουργήμα.
Σοῦ κόστουνε τὴν πληγὴ καὶ πᾶδουνε ἀμέσως τὰ
βάσανα σου. Ὅθ πᾶψουνε κ' ἔτσι».

Ἦλανε ἡ Κατινούλα, ὅτι ποὺ ἄκουσε ξανά τὴ
περίφημο τὸ σφένρει. Καὶ δέφτερο χειρουργήμα με
τὸν κ. Σεβιλὰ δὲ θὰ τὴν τρώμαζε. Κάτεχε τὴν τέ
χνη ὁ ἐπαρχιώτης νὰ ζωντανέψῃ μ' ἕνα λόγος τοὺς
ἀβῶστους, ὅπως τοὺς ζωντανέβε καὶ μὲ μιά μαχαί
ριά. Ἐννοεῖται προτιμῶσε ἡ Κατινούλα νὰ λείψῃ
τὸ μαχαίρι.

Τὴν ἀποχαίρει καὶ ἀρχίσανε τίς κουδένας μὲ
τὸν Ἀντρέα, ποὺ τὸν πῆγε στὸ ἐργαστήρι του καὶ
ποὺ ζωντανέβε τώρα κὶ ἀφτός, ἀμα ἔβλεπε τὸν πρω
τότυπο τὸ γιατρό. Ἦθελε νὰ τὸν φωτῇ καὶ γιὰ
κάμποσα, γιὰ κατὶ μαχίττα ποὺ ξεσκάλλισε μελετών
τας ὁλοένα τὴν ἀβῶστη, ὁ μεθοδικὸς τοῦ ὁ νοῦς.

— «Φίλε κ. Σεβιλὰ, τοῦ λέει· ἔχαρνα, γιαιτρός
ἐγὼ δὲν εἶμαι. Ἄν κανω λάθος, νὰ μὲ συμπαθάτε.
Ἰδοὺ ὅμως τί συλλογίστηκα. Τὸ δεξί τῆς τὸ νεφρὸ
πιάστηκε ἀπὸ τὴ ροῖσκα. Μήπως δὲν εἶναι κίνυνος
νὰ πιαστῇ καὶ τὸ ζεβὶ τῆς μὲ τὸν ἴδιο τρόπο; Λο
γικὸ μὲ φαίνεται».

— «Ἀφῆστε ἡσυχη, φίλε μου, τὴ λογικὴ σὲ τε
τοιες ἀβῶστικες, ἴσως καὶ σ' ὅλες τίς ἄλλες. Ἡ πα

στους συντοπίτες του μια παράξενη ιστορία. Τὴν ἱστορία ἐνός Προφήτη. Ἐνας Προφήτης εἶχε φανεῖ στὴν ξένη πολιτεία. Ὁ κόσμος ἔτρεχε ἀποπίσω του. Ὅπου περνοῦσε ὁ Προφήτης ἔσερνε πίσω του χιλιάδες. Ὁ λαὸς ἔτρεχε σὰν τὰ μερμήγκια. Σκάλωναν ἀπάνω στὰ δέντρα νὰ τὸν ἰδοῦν, ἀνέβαιναν στὰ κεραμίδια τῶν σπιτιῶν, ἔσπρωχνε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον γιὰ νὰ τὸν πρωτοκυτάξῃ. Οἱ μανάδες σήκωναν τὰ παιδιά τους στὰ χέρια τους γιὰ νὰ τὸν κυτᾶσουν καὶ οἱ γέροι στυλῶνανε τὰ κορμιά τους νὰ τὸν ἰδοῦν μιὰ φορά πρὶν πεθάνουν.

Αὐτὰ ἔλεγε ὁ χωριανὸς κ' ὅλη ἡ χώρα τὸν ἔκουγε μ' ἀνοιχτὸ στόμα. Ἐλεγε ἀκόμα πῶς ὁ Προφήτης, ποὺ ἤξερε ὅλα τὰ μυστήρια ποὺ κρύβει ὁ κόσμος κ' ὅλα τὰ πόκρυφα τοῦ Θεοῦ, μιλοῦσε, μὲ ὠραία καὶ σοφὰ λόγια, στὰ πλήθη τοῦ κόσμου. Μη-λοῦσε γιὰ τὴ Ζωή, γιὰ τὸ Θάνατο καὶ γιὰ τὴν Ἀγάπη. Τὰ λόγια κυλοῦσαν ἀπ' τὰ χεῖλη του γλυκὰ σὰν τὸ μέλι. Ἡ φωνὴ του ξεπερνοῦσε τὸ πῶ γλυκὸ τραγοῦδι. Καὶ ὅταν μιλοῦσε γιὰ τὴ Ζωή, οἱ πῶ δυστυχισμένοι λαχταροῦσαν νὰ ζήσουν, κ' ὅταν μιλοῦσε γιὰ τὸ Θάνατο, οἱ πῶ εὐτυχισμένοι τὸν ἀπο-ζητοῦσαν, κ' ὅταν μιλοῦσε γιὰ τὴν Ἀγάπη, τὰ ξερὰ κλαδιά πετοῦσαν νέα φύτρα.

Αὐτὰ ἔλεγε ὁ χωριανὸς. Καὶ ὕστερα εἶπε ἀκόμα, μὲ τὰ δάκρυα στὰ μάτια, τὴ δική του τὴ συμφορὰ καὶ τὴν ἁμαρτία του. Σὰν ἔτυχε στὴν ξένη πολιτεία, πῆγε κ' αὐτὸς νὰ ἰδῇ τὸν ὠραῖο Προφήτη. Ἐσπρωξε τὸν κόσμο, στριμώχτηκε μέσα στὸ λαὸ, ἴδρωσε, πα-ρακάλεσε. Σὰν ἔφτασε ὅμως κοντὰ, ἔτριψε τὰ μάτια του. Γιατὶ δὲν πίστευε κ' ὁ ἴδιος αὐτὸ ποὺ ἔβλεπε. Στὸ τέλος δὲν μπόρεσε νὰ βασταχτῇ. Χωρὶς νὰ θέλῃ, μιὰ ρωνὴ τοῦ ξέφυγε ἀπ' τὰ χεῖλη: «Αἱ! Αἱ! ὁ τρελλὸς!» Τὸ πλήθος ρίχτηκε ἀπάνω του νὰ τὸν πνίξῃ. Ἐβαλε φτερά στὰ πόδια. Βοή καὶ κατάρα τὸν ἀκολουθοῦσε ἀποπίσω του σὰ φοβέρα. Ἐφυγε, χάθηκε μακριὰ ἀπ' τὴν πολιτεία. Κρύφτηκε στὸς λόγγους καὶ στὰ βουνὰ κ' ὕστερα πῆρε τὸ δρόμο, σὰν ἀφωρισμένος... «Καὶ νῦν κ' ποὺ ἦρθα. Ὁ Θεὸς νὰ μὲ συχωρέσῃ, ἀδέρφια!»

Αὐτὰ ἔλεγε ὁ χωριανὸς καὶ τὰ δάκρυα τρέχανε ἀπ' τὰ μάτια του. Κανένας δὲν ἀνοιξε τὸ στόμα του νὰ μιλήσῃ. Ὁ ἕνας κύταζε τὸν ἄλλον. Καὶ μόνο οἱ γυναῖκες τοῦ χωριοῦ, ποὺ δὲν εἶχανε ξε-χάσει τὸν τρελλὸ μὲ τὰ μακριὰ δλοξάνθη μαλλιά, μὲ τὸ χλωμὸ πρόσωπο καὶ τὰ βαθουλωμένα μάτια, ἀναστέναν βθεῖα: «ὦ! εὐτυχισμένη, ποὺ εἶδες τὸν Προφήτη! «Κι' ἀπὸ τότε ὅταν γυρίζουν, οἱ γυναῖκες καλοκίτρι κ' ἀνοιξή, ἀπ' τὰ χωράφια καὶ τὶς ἀκροποταμίες, γλυκομιλοῦν καὶ λένε ἀκόμα γιὰ τὸν ὠραῖο τὸν Προφήτη.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

πεζάκι, καὶ καὶ φύλαβε τὴ σπετσαρία του, ποὺ ἔλε-γε, δηλαδή διάφορα φάρμακα χρήσιμα εἴτε γιὰ τὸ θεράπευμα τῆς πληγῆς, εἴτε γιὰ κάθε ἄλλη ἀπαν-τεχομένη ἀνάγκη, ὀξυγονωμένο νερό, ἰωδιόδαμμα, μπουκαλάκι αἰθέρα, πέτρα τῆς κόλασης, φανικωμένο νερό, διάλυση ξαγνωμένου ὑδράργυρου ἢ καὶ ὑγρὸ τοῦ Φαντζουίτεν, ἢ σουλμα, ποὺ λέμε, ἀποστειρε-μένη βαζελίνα, μπαμπάκι ἀποστειρεμένο, ἀποστει-ρεμένη γκάζα, ἔπειτα κάμποσα ἐργαλεῖα σ' ἕνα κου-τάκι νικελίνι, μαζί μὲ ὅλα τὰ χρειάζόμενα, βάζα, βάζακια, τενεκεδένια νεροδοχεῖα, μὲ τρύπα κολ-λητὰ στὸν πάτο γιὰ τὸ λάστικο, γυάλινο κανοῦλι μὲ ἀκρὴ φιλούτσικη ποὺ ἐρχόλα νὰ γλιστρᾷ στὸ στε-νούτσικο τὸ ποτάμι τῆς πληγῆς, φλασκὶ γεμάτο ἀπὸ βραστὸ ἀποκρυωμένο νερό, τρία πιάτα πορσελ-λάνα ποὺ ὁ Ἀντρέας τὰ σπέρτωνε μὲ χυσιὰ καὶ τᾶναφτε ὕστερς ἀπὸ κάθε βίζιτα, γιὰ νὰ τὰ καθ-ρίσῃ καὶ νὰ τὰ ξεμολέψῃ. Προσδιορισμένα μεθοδικὰ καὶ τὰ τρία γιὰ ἰδιαιτέρη χρήση τὸ καθένα, ποῖο γιὰ τὰ ἐργαλεῖα, ψαλίδι ἀπλό, ψαλίδι αἰμοστατι-κό, στιλτίττο καὶ λαβίδα, ποῖο γιὰ τὸ σουληνᾶρι σὰν τὸ τραβοῦσε νὰ τὸ ἐξπλύνῃ ἀπὸ τὴν πληγὴ ὁ για-τρός, ἔπειθ' γιὰ νὰ μὴ σφαλίζῃ δὲν τῆς βγάδανε πιά τῶρα τὸ σουληνᾶρι ἀπὸ μέσα, τὸ τρίτο πιάτο γιὰ τὸ σουληνᾶρι καὶ τοῦτο, νὰ βραχθῇ φρέσκο φρέ-σκο προτοῦ ξαναμπῇ στὴν πληγὴ. Στὸ πρῶτο καὶ στὸ δεύτερο πιάτο ἔβαζε φανικωμένο νερό ζεστό, ἐνὺ ἔβαζε σπέρτο στὸ τρίτο, γιὰτὶ δὲν πολυστρέγουμε οἱ πληγὲς τὸ φανικὸν ὀξί. Φαντάζεται πιά ὁ ἀναγνώ-στης μὲ πόση τάξη κ' ἐδράβεια πρόσεχε στὰ παρα-μικρὰ ὁ Ἀντρέας. (ἀκολουθεῖ)

Η ΛΑΞΜΗ

(Ἡ ἀρχὴ τοῦ σὺντοπίτου φύλλου)

Ἀρχισε ἡ γόντολα νὰ γλιστρᾷ. Ἀριστερὰ τὸ ρουμάνι καθρεφτιζότανε στὸν ποταμὸ. Μπαμποῦδες, τοῦ δάσου πρόμαχοι πιστοί, μὲ τὴν πηχτὴ τους πρασινάδα μπόδιζαν τὶς ἀδιάκριτες ματιές, καὶ πί-σω ἀπ' τὶς καλαμιές ἄλλα δέντρα τροπικὰ δεύτερο φράχτη στήνανε ζαπλώνοντας τ' ἀπέραντα κλαδιά τους π' ἀνταμώνονταν, κ' ἀγκυλιζόντανε σφιχτά. Καὶ πάνω ἀπ' τὰ κλαδιά κατεβαίνανε γιὰ νὰ μπη-χτοῦνε στῆς τροφοδότρως γῆς τὰ στήθια ἄπειρες ρί-ζες, ἀναρίθμητες πράσινες κλωστὲς, τὸν πέπλο σκη-ματίζοντας τοῦ δάσου τοῦ παρθενικοῦ.

Ἀπειράχτα κ' ἐνὶ μέσῳ βασιλεύον τὰ φίδι τὰ φαρ-μακερά, οἱ τίγρες, οἱ ἀρκουδες, κ' ἄλλα ἀνήμερα θε-ριά. Στὰ δέντρα πάνω μαῖμουδάκια πικίκανε χαρω-πὰ ἀπὸ κλαδὶ πηδώντας σὲ κλαδί. Ἐκεῖ κοντὰ οἱ μάννες μ' ἀγάπη καὶ μ' ἀνθρώπινα καμώματα στήν ἀγκαλιά τους σφίγγανε τὰ τρυφερά μωρὰ τους, καὶ πῶ ἀλάργα οἱ γερόντοι κ' ἀρχηγοὶ καθόντανε μὲ σο-βαρότητα μεγάλη, τὰ μάτια μιὰ πάνω στὴ νέα τὴ γεννιὰ, καὶ μιὰ στὸ δάσο γύρω, ἑτοιμοὶ τοῦ ὀχτροῦ τὸν ἐρχομὸ ν' ἀνακαλύψουν κ' ἔτσι τὸ σύνθημα νὰ κράξουν τοῦ φεγγιοῦ στὶς πῶ ἀψηλές κορφές τῶ δέν-τρω.

Ἀνάμεσα στὶς καλαμιές λάφια πρόβαλαν κανελιά σκύθοντας σγουροκέρατο κεφάλι τὴ δίψα τους νὰ σβύ-σουνε. Στὴ λάσπη πάνω λιάζονταν κροκόδειλοι.

Στὴ δεξιά ξάνοιγε τῶρα τοῦ ναοῦ τὸ περιβόλι, γεμάτο κοκοφοινικίες κ' βανανιές, καὶ πλουμιστὸ ἀπὸ κάθε λογῆς ἀνθούς.

Ἀραξὲ ἡ βάρκα στὰ πέτρινα τὰ σκαλοπάτια ποὺ κατεβαίνανε στὸν ποταμὸ.

Ἰντιάνες μὲ ξέπλεγα μαλλιά βγαίνουν ἀπ' τὸ νε-ρό, καὶ τὸ βρεμένο διάφανο σαρί τους, ἀπάνω τους κολ-λημένο, εἰδειχνε δυὸ φορές γδυμὸ τὸ Τανχγρένιο τους κορμί. Μὰ κείνες, δίχως ντροπὴ, μ' εὐλάβεια περίσ-σια, τὸν ἥλιο χαιρετοῦσαν μὲ προσευκές.

Στὸ πάνω πάνω σκαλοπάτι περίμενε ὁ Μούκαμ. Δρόμος κοκκινωχόματος μπροστὰ μας ξαπλώνονταν ἔ-χοντας δεξιά κ' ἀριστερὰ κολώνες γιγαντινὲς ἀπὸ φοινικίες. Στὸ βάθος κάτω κ' ἀστραφτε κοκκινόχρυ-ση ἡ πυραμίδα τοῦ ναοῦ.

Στὴ μέση τῆς δεικτοστοιχίας στεκόταν ἀλαβά-στρινη ὀχτάγωνη κολώνα, εἰκοσι μέτρα ἀψηλὴ, στὸ Σουριὰ (1) ἀφιερωμένη. Στὴν κορφή της, σὲ τετρά-γωνη πάνω πλάκα, ποὺ ἀπὸ κάθε τῆς γωνιὰ κρεμόν-τανε κουδούνια ἀσημένια, χάμπνιζε λιθάνι. Μέσα στὸν πρῶτο τὸν αὐλόγυρο, κατάντικρο στήν ἀλαβάστρινη κολώνα, σὲ στηλοῦχτη πάνω μονοκόμματο πέτρινο λιεγκάμ (2), τὸ σύμβολο τοῦ Σίβας (3), στηριζότανε.

Ἰντιάνες ἀμυγδαλομάτες, μὲ τὸ βρεμένο τὸ σαρί ἀκόμα στὸ κορμί τους κολλημένο, σιμώνοντας, χα-ριτωμένες σὰ δορκάδες, χωρὶς ψευτοντροπὴ, ραίνανε μὲ λούλουδα καὶ προσκυνοῦσαν τὸ σύμβολο τὸ σεβαστό.

Ἀντικρο βρίσκονταν ἡ κεντρικὴ αὐλὴ καὶ ὁ ναὸς σὲ δυὸ χωρισμένους. Μπροστὰ τὸ νάρθηκας μὲ μαρμαρέ-νιους τοίχους κ' ἀναρίθμητες κολώνες. Στὸ βάθος ἡ μαλαματένια πόρτα τῆς παγόδας, ἡ πόρτα ἡ βασι-λικὰ τοῦ ἱεροῦ, νὰ ποῦμε, ὅπου φυλάγονταν τὸ Εἰδωλό, καὶ ὅπου μονάχα οἱ παπάδες τολμοῦσαν νὰ μπουῖν.

Οἱ σκαλισμένοι τοῖχοι κ' οἱ κολώνες παράσται-

1) Σουριὰς. Ὁ ἥλιος θεοποιημένος. Ὁ φοῖβος τῶν Ἰντιάνων.

2) Λιγγκάμ. Τὸ ὄργανο τῆς γενιμότητος. Ὁ φελλὸς τῶν ἑλλήνων.

3) Σίβας. Τὸ τρίτο πρόσωπο τῆς Ἰντιάνικης Τριάδας.

Ἦν τις κυριώτερες τὶς μεταμorfώσεις τοῦ Σωτήρα τοῦ Βισνοῦ.

Ἐδῶ λιοντάρι μεταμορφωμένο, τὸ δεύτερο ἀθά-νατο κεφάλι τῆς Τριάδας, τὰ σπλάχνα σκίζει ἀγρίου δαίμονα ποὺ ἀνθρώπους καὶ Θεοὺς σὰ φύλλα ἔκανε νὰ τρέμουν.

Στὰ βάθια τοῦ ὠκεανοῦ, σὲ σκοτεινὰ καὶ νέκρα βυθισμένη κοίτουσαν ἡ γῆ. Μὰ ὁ Σωτήρας ξύπνη-σε ἀπ' τὸ βαρὺ τὸν ὕπνο του, καὶ βλέποντας τὴν ἐ-ρημικὴν τριγύρω, δάκρυσε, τὸ σῶμα πῆρε ἀγριογούρου-νου καὶ σήκωσε τὴ γῆ στὰ δυνατὰ του δόντια πάνω.

Σκεπάστηκε ἡ ἀψηλότερη κορφή τῶν Ἰμαλαίων, καὶ τὰ νερὰ σταμάτησαν ἀφοῦ ἀλύπητα κ' ἀγριεμέ-να πνίξανε τῆς γῆς τὰ τρία τὰ βασίλεια. Ἡ τελευ-ταία ἡ κραυγὴ εἶχε ἀκουστῇ καὶ σβύσει. Νερά καὶ καταχνιές βασιλεύον παντοῦ, μὰ σκίστηκαν τὰ σύν-νεφα μὲ μιὰ κ' ἡ καταχνιά, τὸ πολυχρόματο δα-ξάρι ἔκωσε τὴ γῆ, κ' ὁ οὐρανὸς νὰ ξεδιπλώνει ἀρχι-σε τὴν ὁμορφίαν τοῦ τῆ γαλαζία. Καὶ ξάφνου φάνηκε πάνω στὰ ἀφρισμένα τὰ νερὰ πελώριο ψάρι, ὁ ἴδιος ὁ θεὸς Βισνοῦ, νὰ ὀδηγεῖ τὴν Κίβωτὸ ποὺ μέσα της εἶχε κρυφτῇ τῆς τωρινῆς γεννιᾶς ὁ σεβαστὸς προπά-τορας Μανοῦ (4).

Τῶρα οἱ πέτρινες εἰκόνας ἀνιστοροῦσαν τὰ ἡρώ-κα τὰ κατορθώματα ποὺ ψάλλει ἡ Ραμαγιάν (5), κ' ἀκολουθοῦσαν ἄλλες μεταμorfώσεις σκεπάζοντας τοὺς τοίχους ὅλους καὶ ὅλες τὶς κολώνες. Ἄλλου πά-λε ζωντανεύει ἡ πῶ ἀγαπημένη σάρκωση, ἡ Κρίσνα ἀθατάρα (6), καὶ τοῦ θεοῦ οἱ ἀτέλειωτες ἀγάπες.

Ἐδῶ παίζει ὁ Κρίσνα τὴ φλογέρα του, Ἀπόλ-λωνας σωστὸς στήν ὁμορφίαν καὶ χάριν, καὶ γύρω του χορεύουν βοσκοποῦλες, ἑτοιμες στήν ἀγκαλιά τῆ θεϊ-κιά νὰ πέσουν.

Ἐκεῖ, μὲ διαβολικὰ Σατύρου παίρνοντας τὰ ρού-χα τῶ χαριτωμένου βοσκοπούλων, δλογδυμένες τὶς κά-νει ἀπ' τὸ ποτάμι ὅπου λούζονταν νὰ βγοῦν καὶ νὰ τὸν προσκυνήσουν. Μὰ ἡ ἀποθέωση τῆς γήινης ἀγά-πης ζειστοριέται στους ἐρωτὲς του μὲ τὴ Ράντα. Καὶ ζειστορᾷ τὸ μυστικὸ τοῦ χαμογέλοις τὸ σερκικὸ με-θύσι ποὺ τὸν πλημμυρᾷ, καὶ πίνει θεὸς αὐτὸς ἀπ' τῶ θνητῶν τὸ ἡδονικὸ πιτήρι.

Φτάσαμε τῶρα μὲ τὸ Μούκαμ, μπρὸς σὲ γιγαν-τινὸ καθάλλαρη. Ὁ Μούκαμ πέφτει μπροῦντα καὶ προσκυνᾷ κ' ἔπειτα μουρμουρίζει:

—Εἶναι ὁ Καλκί, Σαχίμπ, ἡ ἐρχομένη σάρκω-ση τοῦ Βισνοῦ. Καθὼς θὰ ξέει ὁ Σαχίμπ, ποὺ ἡ σοφία του στὰ μάτια του ἀχτινοβολᾷ, τῶρα βρισκαί-μαστε στήν τέταρτη τὴν ἐποχὴ, τὴν Καλιγιούγκα (7) Χρόνια χιλιάδες τρεῖς καὶ ἑκατὸ τῶ χριστιανῶν πρὶν ὁ προφήτης γεννηθῇ ἔρχισε τούτη ἡ ἐποχὴ, καὶ θὰ βαστάξῃ τρακόσια εἰκόνα δυὸ χιλιάδες χρόνια ἀκό-μα. Μαζὶ τῆς προχωρεῖ καὶ ἡ κακία. Παντοῦ θὰ βα-σιλεύει ἡ ἀσέβεια κ' ἡ ἁμαρτία, καὶ τὸν παρὰ μο-νάχα καὶ τὴν ἡδονὴν θὰ ἔχει γιὰ θρησκείαν ὁ ἄνθρω-πος. Καὶ δυνατοὶ τῆς γῆς θὰ εἶναι ὅσοι στήν ἀτι-μία τοὺς ἄλλους θὰ περνοῦν. Τὰ στήθια πιά κανένα αἵστημα ἀμόλυντο καὶ ἅγιο δὲ θεὰ φουσκώνει, καὶ τὰ δυὸ τὰ φύλλα θεὰ ζευγαρώνει τὸ σερκικὸ μονά-χα ἑπάθος. Στὸ θρόνο τὸν ἀνθρώπινο γυροῦν: θ' ἀνε-

4) Μανῶ. Ὁ Νῶες τῆς γραφῆς ὁ Μενὲς τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου.

5) Ραμαγιάν. Ἐπικὸ ποίημα ποὺ περιγράφει τὴ ζωὴ τοῦ Ράμα, τῆς ἐδδομῆς σάρκωσης τοῦ Βισνοῦ.

6) Ἀθατάρα. Σάρκωση.

7) Οἱ Ἰντιάνικες γραφεὶς παραδέχονται τέσσερεις ἐπο-χάς.

Τὴν Κριταγιούγκα 1728000 χρόνια.

Τὴν Τριταγιούγκα 1296000 χρόνια.

Τὴν Νεταπαργιούγκα 864000 χρόνια.

καὶ τὴν Καλιγιούγκα 432000 χρόνια. Ἡ τελευταία, ἡ τωρινή, ἀρχίζει ἀπ' τὸν κατακλυσμό.